

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiæ Doctoris Canonici Ecclesiæ
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XIV. Quantum obsit vini potio matutina, fortioris præsertim, atq[ue]
exotici.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

Quod moderatè, eris sobrius. Quæ vita est, quæ minuitur
vino? Quasi dicat; quàm insuavis, quàm iniucunda?
Eidem: Vinum in iucunditatem creatum est, & non in
ebrietatem ab initio. Exultatio animæ & cordis vinum
moderatè potatum. Sanitas est animæ & corporis so-
brius potus.

CAPVT XIV.

Quantum obsit vini potatio matutina fortioris
presertim atq; exotici.

Subuereor illud Apellis: Nesutor vltra crepidam.
At ne quis obganniat, largas nimium è medico-
rum corio nos excidisse corrigias, si pergam & hoc
capite, quæ propria sunt illorum persequi; Nam cum
ad à propositi nostri ratione, ac morali quadã, quasi
ad sobrietatem conducente diæta, non magnoperè
sit alienū, veniam dabit is haud morosè; vestra Me-
dici iura semper salua sunt.

Carpimus eos, qui manè, nullo præsumpto cibo,
vini statim, preciosissimi pariter ac fortissimi, vt
Cretici, vt Falerni, vt Græci, vt Hispanici, aut alteri
generis exotici, lenocinia consecretantur. In quos per
prophetam æternum væ, Deus fulminat. Væ qui cõ-
pigitis manè ad ebrietatem sectandam, & ad potan-
dam vsq; ad vesperam.

Atq; vt ista iam altius nõ eleuemus, q̄ per se clara
sunt ac manifesta, si modus excedatur, vel præsen-
tissima sanitatis ac virium offensio, hanc, matutinis
horis, tam fortia libandi vina consuetudinem pro-
hibere debuisset. Nec hic meis vtar verbis vt pro-
bem, sed maioris fidei gratia, authorum celebrium,
ac præcipuè Medicorum, quorum hic messem falce
nostra videmur tangere. Atq; sic eo de vitio Plinius:

Vinum ieiunos bibere nouitio inuento, inutilissimum est. Hist. mĩd.

T

Curas lib. 28. c. 1.

Curas vigoremq; animi impedit, ad procinctum tendentibus, somno accommodatum, ac securitatibus: iamq; dudum hoc fuit, quod Homericæ illa Helena ministravit ante cibum, sic quoq; in Proverbum cecidit, sapientiam vino obscurari.

De naturali vino-
rum hist.
lib. 3, c. 28.

Sec. 2. Aphor. 21.

Lib. 2. de
oculis
naturæ
miraculo.
cap. 22.

Plinii secutus auctoritatem, præclarè cum primis hac de re scripsit Andreas Baccius, nostri temporis famosissimus Archiater. Quasi coniuati nonnulli in perniciem vitæ hominum nequam Principes, & Tyberius inprimis, qui meritò Biberius dictus, contra præcepta Medicorum fecerunt institutum, teste Plinio, ut ieiuni biberent, potusq; vini antecederet cibos. Quod vitium in discrimen vitæ damnauit Galenus, in ambiguo illo Aphorismo, FAMEM OREXIS, ID EST, VINI POTIO SOLVIT. Et paulò inferius eodem capite Quo etiam Galeni consilio admonendi erunt hi, qui primo statim manè famelici, ac sitibundi vinum aliquod potens ex pane intincto ingurgitant, manifesto sanitatis discrimine; Quando sic vinum auidè imbibitum, à ieiuno stomacho in hepar diffusum, præter id quod calorem in eo excitat igneum, & qui comburit sanguinem, redditque humores febribus idoneos: verum etiam acres illi vapores, coaceruati paulatim in cerebrum, omnia illa quæ Galenus protestatus est, inserunt mala, conuulsiones, deliria, Epilepsiam, Apoplexiam, & præterea omnium morborum sunt communes causæ. Hæc Baccius. Quem graui dehortatione, ad hunc perniciosum diluculo bibendi morem, eradicandum, subsequitur Leuinus Lemnius: Hoc autem inprimis obseruandum, ait ipse, ne quis diluculo vinum bibere consuecat. Est enim naturæ aduersissimum, animi siquidem vigorem hebetat, mentemque obnubilat, ac nervos afficit.

procirca sibi quisque matutinis horis vini potum prouocet, sed sumpto nonnihil edulii, parcius diluaturque bibat. Paucissima enim natura mane exigit, tantumque foueri, paucillo alimento postulat, ne calor naturalis flaccescat. illorum itaque Exemplum imitari par est, qui cum post aliquot horas luculentum ignem excitare meditantur, elixandis assandisque carni-
 bus, prius nonnullo fomite, aridisque nutrimentis focum
 reseruant, ne ignis penitus sopiatur, quò cum sit oportu-
 tum, iustum ignem, in coctura usum excitent. Sic cum exiguo fomente, ac velut succendiculo, ventriculus paulò antè incaluit, in prandio auidius cibum appetit, ac dilatatis venis, validius concoquit digeritque.

Similitudo
 perelegas.

Possent plures huius argumenti Medicorum, violentorum aures vellicantium, atque ab hoc male bibendi vitio absterrentium, afferri sententiæ, ni breuitatis vbique ratio habenda foret. Contentus ergò hæc exequere, & tibi & mihi satisfactorus.

CAPVT XV.

De coactione ad potum.

Diligentes, monet sapiens Ecclesiasticus, in vino Eccles. 31, noli prouocare, id est, ad bibendum noli cogere. Multos enim exterminauit vinum. Et Prophe-
 ta: Væ qui potum dat amico, immittens fel inebrians.
 hoc est, qui amico potum præbet animo inebriandi, Geor. Piæ.
 ad id inducens eum fel enim, & plus quàm fel ipsi por-
 tigit. Est namque, vt p̄clarus quidam Author ait, latroci-
 nis Ebrietas, dum alter sub amicitie symbolo, alteri vitam
 charissimam, cum anima, re supercælesti, surripit &
 latrocinium.

Habacuc.

Geor. Piæ.

succisuaræ

lectionum

Dialog. 3.

Ebrietas

latrocinium